

—Έντατική προώθηση τών προγραμμάτων υλικοτεχνικής υποδομής σχολικών κτιρίων.

Η άνακατανομή τών οικονομικών δαπανών για τήν ένίσχυση τών εκπαιδευτικών, μεταπτυχιακών και έρευνητικών προγραμμάτων, πλάι στην άμεση επίδρασή της στην έπιστημονική και τεχνολογική ανάπτυξη τής χώρας, θά ένισχύσει πολύ πίο ούσιαστικά τήν έθνική μας άμυνα στά πλαίσια τής ένίσχυσης τής ίδιας τής Έθνικής μας Άνεξαρτησίας.

V. Τά μεγάλα Κοινωνικά και Λαϊκά Προβλήματα

Συγκεκριμένες προτάσεις για τή λύση τών μεγάλων κοινωνικών και λαϊκών προβλημάτων, Υγείας, Συγκοινωνιών, Στέγης, Προστασίας τής μητρότητας και του παιδιού, προστασίας του περιβάλλοντος κ.ά., δέν άναφέραμε στο πρόγραμμα πού σήμερα προτείνουμε, όχι μόνο γιατί έτσι αυτό θά μάκραινε, αλλά γιατί κυρίως πιστεύουμε ότι ή έπεξεργασία λύσεων στά προβλήματα αυτά πρέπει νά γίνει από τούς άρμόδιους και έξειδικευμένους φορείς πού έχουν άμεση σχέση μέ τά προβλήματα αυτά, πάντα σέ συνεργασία και μέ συμμετοχή έκπροσώπων τών συνδικαλιστικών και άλλων μαζικών οργανώσεων τών κοινωνικών στρωμάτων, κλάδων και κοινωνικών κατηγοριών, τών κατοίκων μιάς συγκεκριμένης περιοχής, πού είναι άμεσα ένδιαφερόμενοι για τή λύση του συγκεκριμένου προβλήματος και πού ή συντονισμένη κινητοποίησή τους θ' άποτελέσει, πλάι στις σωστές ρεαλιστικές λύσεις, όρο για τήν πετυχημένη έκβαση του άγώνα τους. Αυτό δέν σημαίνει ότι τά κόμματα όπως και τό δικό μας δέν έχουν έπεξεργαστεί ή δέν μπορούν νά έπεξεργαστούν λύσεις για τά προβλήματα αυτά.

Άκόμα θεωρούμε ότι για όρισμένα μεγάλα προβλήματα, όπως τής Παιδείας, τής Υγείας κλπ., επιβάλλεται ή δημιουργία από τό κράτος Έθνικών Συμβουλίων στην έδρα τών αντίστοιχων Υπουργείων μέ τή συμμετοχή άρμόδιων υπαλλήλων τών Υπουργείων αυτών, τών έκπροσώπων τών εργαζομένων σ' αυτούς τούς τομείς (έπιστημονικού και άλλου προσωπικού — Ιατρών, νοσοκόμων κλπ.) και τών μαζικών οργανώσεων τών τμημάτων του πληθυσμού πού έχουν άμεσο ένδιαφέρον για τή λύση τών προβλημάτων αυτών και για τή λειτουργία και άπόδοση τών αντίστοιχων υπηρεσιών (Υγείας, Παιδείας κλπ.).

Η δημιουργία τέτοιων Έθνικών Συμβουλίων (Παιδείας, Υγείας, Προστασίας περιβάλλοντος κ.ά.) θά άποτελοϋσαν για τό σημερινό στάδιο ανάπτυξης τής χώρας μιά ρεαλιστική μορφή συμμετοχής τών ένδιαφερόμενων κοινωνικών στρωμάτων και κατηγοριών στη λύση τών μεγάλων προβλημάτων τής χώρας πού τούς άφορούν και θά συνέβαλαν στο άνέβασμα του επιπέδου λειτουργίας τών αντίστοιχων κρατικών υπηρεσιών.

Μάρτης 1979

Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΕΝΑ «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΔΙΕΞΟΔΟΥ»

Πρός τόν Έλληνικό Λαό, Προς όλες τίσ δημοκρατικές
πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις τής χώρας

Η χώρα θαδίζει προς μιά καμπή τής μεταδικτατορικής της πορείας. Στην ήμερήσια διάταξη έρχονται θέματα πού άφορούν όλο τό φάσμα τών προβλημάτων. Άπ' αυτά τής καθημερινής ζωής έως προβλήματα σχετικά μέ τήν έθνική μας επιβίωση. Τεσεράμισι χρόνια από τήν πτώση τής χούντας και τήν τραγωδία τής Κύπρου —σέ μιά περίοδο πού συμπίπτει μέ τήν τελική φάση τής συμφωνίας για τήν ένταξη στην ΕΟΚ, και σέ συνθήκες πού συνεχίζεται ή διαρθρωτική κρίση του καπιταλισμού— ή έλληνική κοινωνία αντιμετώπιζει σήμερα μιά πολύμορφη κρίση. Τά μεγάλα προβλήματα του λαού και τής χώρας —έθνικά, δημοκρατικά, οικονομικά και κοινωνικά— δέξονται όλο και περισσότερο και όρισμένα άπειλούν νά πάρουν έκρηκτικό χαρακτήρα.

Ταυτόχρονα, ιστορικής σημασίας γεγονότα διαδραματίζονται στον κόσμο καθώς και σέ χώρες όχι πολύ μακρινές από τή δική μας, άλλα θετικά και άλλα άρνητικά για τήν υπόθεση τής προόδου και τής ειρήνης και θαύτατα αντιφατικά ως προς τίσ ένδεχόμενες διεθνείς επιπτώσεις τους, οι όποιες μεγαλώνουν άμεσα τούς κινδύνους πού άπειλούν τήν άνεξαρτησία και τήν άκεραιότητα τής χώρας.

Η άπαίτηση και ή πάλη του λαού μας για δημοκρατία, άνεξαρτησία, οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική πρόοδο, για ύψηλότερο βιοτικό επίπεδο και ποιότητα ζωής, για ούσιαστικές διαρθρωτικές άλλαγές στην κοινωνία μας, προσκρούουν στις ταξικές αντιστάσεις τής έλληνικής μονοπωλιακής όλιγαρχίας, πού ένεργεί και για λογαριασμό τών ξένων συμφερόντων, αλλά και στις παρεμβάσεις τών ΗΠΑ - ΝΑΤΟ.

Ο άμερικάνικος ήμπεριαλισμός, ύστερα από τήν άπώλεια του Ίνραν, και τή διάλυση του ΣΕΝΤΟ, στην προσπάθεια νά άνασυντάξει τίσ θέσεις του στη Μ. Άνατολή και στην Άνατολική Μεσόγειο, πιέζει τή χώρα μας νά υποχωρήσει στις σοβινιστικές διεκδικήσεις τής Τουρκίας και νά ξαναγυρίσει χωρίς όρους στο στρατιωτικό ΝΑΤΟ, στά πλαίσια μιάς νέας συμφωνίας τύπου Κάμπ Ντέιβιντ άνάμεσα στην Έλλάδα και τήν Τουρκία στο Αιγαίο.

Η άπάντηση πού δίνει ή δεξιά πού κυβερνά στις αξιώσεις του λαού μας, στά ώριμα αίτήματα τής έλληνικής κοινωνίας, είναι ή πολιτική τής μονόπλευρης λιτότητας, του αυταρχισμού και του ά-

τλαντισμού, πού έκπορεύεται από τὰ συμφέροντα τῆς μονοπωλιακῆς ὀλιγαρχίας καί διαμορφώνεται κάτω ἀπό τίς πιέσεις τῶν ΗΠΑ - ΝΑΤΟ. Μιά πολιτική πού δέν διασφαλίζει τήν ἀνεξαρτησία, παρεμποδίζει τήν οικονομική ἀνάπτυξη τῆς χώρας καί ὀδηγεῖ τήν οικονομία τῆς σ' ἓνα καλπάζοντα πληθωρισμό· πού βάζει φραγμούς σέ κάθε θελτίωση τοῦ βιοτικῆς ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ καί πλήττει τὰ δημοκρατικά αἰτήματα τῶν ἐργαζομένων.

Ὅλα αὐτά ὀδηγοῦν σέ μία ὀξυνόμενη κατάσταση σύγκρουσης αὐτῆς τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς πρὸς τὴ διογκούμενη —δικαιολογημένα— λαϊκὴ ἀντίδραση, πού σέ συνδυασμό μὲ τὴ γενικότερη ἐσωτερικὴ καί ἐξωτερικὴ κατάσταση θά μπορούσε νά καταλήξει σέ ἐπικίνδυνα ἀδιέξοδα.

Τό ΚΚΕ ἐσωτερικοῦ πιστεύει ὅτι ἡ τελικὴ ἀπάντηση στὴν πολύμορφη κρίση τῆς χώρας εἶναι ἡ ὑπερνίκηση τῶν ξεπερασμένων ἱστορικῶν σχέσεων καπιταλιστικῆς ἐκμετάλλευσης καί ἡ οἰκοδόμηση μιᾶς σοσιαλιστικῆς κοινωνίας, σέ συνθήκες Δημοκρατίας, Ἐλευθερίας καί Ἀνεξαρτησίας.

Ὡστόσο, ὁ δρόμος γιὰ ἓνα τέτοιο θαθὺ κοινωνικὸ μετασχηματισμὸ περνᾷ σήμερα μέσα ἀπὸ τὴν πάλη γιὰ μιὰ ἄλλη πολιτικὴ: Γιὰ τὴν κατοχύρωση, στερέωση καί διεύρυνση τῆς δημοκρατίας, τὴ διασφάλιση τῆς ἀνεξαρτησίας, τὴ θετικὴ ἔξοδο ἀπὸ τὴν πολύμορφη οικονομικὴ κρίση, τὴν ἰσόρροπη οικονομικὴ ἀνάπτυξη πρὸς ὄφελος τῶν ἐργαζομένων.

Βασικὸς ὅρος γιὰ μιὰ τέτοια ἀλλαγὴ πορείας εἶναι ἡ ἀφαίρεση τοῦ μονοπωλίου τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὴ δεξιὰ καί ἡ ἄνοδος στὴν ἐξουσία κυβερνήσεων δημοκρατικῆς συνεργασίας, στηριγμένων σ' ἓνα κοινὸ δημοκρατικὸ πρόγραμμα καί στὴν πιὸ πλατιά λαϊκὴ πλειοψηφία καί ὑποστήριξη.

Στὶς συνθήκες τῆς χώρας μας, μὲ τὸ συγκεκριμένο ἐσωτερικὸ καί διεθνὴ συσχετισμὸ δυνάμεων, οἱ κυβερνήσεις δημοκρατικῆς συνεργασίας, τοῦ παραπάνω χαρακτήρα, θά ἦταν ἡ πιὸ ρεαλιστικὴ ἀπάντηση στὸ πρόβλημα τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, πού ἔχει καταστῆ σήμερα ζωτικῆς ἀνάγκης. Γιατί μόνο τέτοιες κυβερνήσεις θά μπορούσαν νά ἐξασφαλίσουν τέτοια πλατιά λαϊκὴ θάση καί ὑποστήριξη πού θά τοὺς ἐπέτρεπε νά ὑπερνικήσουν τὰ τεράστια ἐμπόδια πού θά ὕψωναν οἱ ξένες καί ντόπιες ἀντιδραστικὲς δυνάμεις καί γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ ἑνὸς συνεποῦς δημοκρατικῆς προγράμματος καί γιὰ τὴν παραμονὴ τους στὴν ἐξουσία. Ὡστόσο, ἡ λύση αὐτὴ δέν ἔχει υἱοθετηθεῖ ἀπὸ ὅλες τὶς δημοκρατικὲς δυνάμεις.

Ἐξάλλου ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς χώρας ἀπὸ τὴ μονοπωλιακὴ διακυβέρνηση τῆς δεξιᾶς καί ἡ ἄνοδος στὴν ἐξουσία κυβερνήσεων πλατιάς δημοκρατικῆς συνεργασίας δέν εἶναι εὐκόλη ὑπόθεση καί δέν ἀρκεῖ μόνο ὁ ἐκλογικὸς ἀγώνας. Ἀπαιτεῖται κυρίως ἓνας πολύμορφος ἐνωτικὸς, μαζικὸς ἀγώνας τοῦ λαοῦ σέ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς καί κοινωνικῆς ζωῆς, στηριγμένος στὰ συνδικάτα, τὶς ἄλλες ἐπαγγελματικὲς καί γενικότερα μαζικὲς λαϊκὲς ὀργανώσεις, γιὰ νά ἀλλάξει παντοῦ σαφῶς ὁ συσχετισμὸς τῶν πολιτικῶν δυνά-

μεων ὑπὲρ τῶν δημοκρατικῶν δυνάμεων.

Μιά πρώτη προϋπόθεση γι' αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ συσχετισμοῦ τῶν δυνάμεων εἶναι μιὰ ἀγωνιστικὴ πολιτικὴ δημοκρατικῆς διεξόδου ἀπὸ τὴ σημερινὴ κρίση, πού θά ἔβρισκε τὴν ἐκφρασὴ τῆς στὴν πάλη γιὰ θετικὴ διεξοδο σέ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, ὅπου ἡ πολιτικὴ τῆς κυβερνήσεως τῆς Ν.Δ. ἔχει δημιουργήσει ἀδιέξοδα. Ἡ πάλη, μὲ ἄλλα λόγια, γιὰ ΑΜΕΣΕΣ ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ τῆς εὐρύτερης δυνατῆς ἀποδοχῆς σέ ὅλα τὰ ὀξυμέμενα προβλήματα τῆς χώρας, πάλη πού θά προωθεῖ τὰ πιὸ ὄριμα αἰτήματα τῆς ἐλληνικῆς ζωῆς, πού θά κλείνει τὸ δρόμο στὶς ἀντιδραστικὲς λύσεις καί στὶς ὀπισθοδρομικὲς διεξόδους καί θά ἀνοίγει τὸ δρόμο σέ δημοκρατικὲς διεξόδους πρὸς ὄφελος τοῦ λαοῦ καί τῆς χώρας.

Ἡ καταπολέμηση τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς καί ἡ προώθηση τέτοιων λύσεων θά γίνεται τόσο πιὸ ἀποτελεσματικὰ καί πιὸ ὀμαλά ὅσο πιὸ συντριπτικὸς εἶναι ὁ ὄγκος τῶν λαϊκῶν δυνάμεων πού συγκεντρώνονται στὸν πόλο μιᾶς ἄλλης πολιτικῆς γύρω ἀπὸ αὐτὲς τὶς θετικὲς καί ρεαλιστικὲς λύσεις. Κατὰ συνέπεια, ὁ προσδιορισμὸς ὄριμων στόχων, ἡ ἐξασφάλιση τῆς συμμετοχῆς τῶν πιὸ πλατιῶν στρωμάτων, ὁ ἀποκλεισμὸς κάθε κομματικοποίησης ἢ ὀποιουδήποτε «καπελώματος», ἡ δημιουργία ὀργάνων ὅπου νά ἐκπροσωποῦνται στὴ θάση τῆς ἰσοτιμίας οἱ διάφορες δημοκρατικὲς τάσεις ἢ οἱ πολιτικοὶ καί κοινωνικοὶ φορεῖς, ὁ σεβασμὸς τῆς αὐτονομίας τῶν μαζικῶν ὀργανώσεων καί συνδικάτων, ὅλα αὐτὰ εἶναι ὄροι ἀπὸ τὴν ἐπιτυχὴ πραγματοποίηση τῶν ὀποιῶν ἐξαρτιέται σέ μεγάλο βαθμὸ ἡ προώθηση αὐτῆς τῆς ἄλλης πολιτικῆς. Ἡ ἀγωνιστικὴ ἐνότητα στὴν πιὸ πλατιά θάση γιὰ τὴ δημοκρατικὴ διεξοδο εἶναι ὄρος γιὰ νά ἐκφραστεῖ αὐτὴ στὴ ζωὴ, γιὰ τὸ θρίαμβο τῶν ἐργαζομένων καί τοῦ λαοῦ.

Ἐνα σημαντικὸ καί κρίσιμο στοιχεῖο αὐτῆς τῆς πολιτικῆς τῆς δημοκρατικῆς διεξόδου εἶναι, γιὰ μᾶς, ἡ πάλη γιὰ τὴν ὄλο καί μεγαλύτερη ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ τοῦ λαοῦ στὴ λύση τῶν προβλημάτων πού τὸν ἀφοροῦν καί τῶν γενικότερων προβλημάτων τῆς χώρας, γιὰ τὴν ὄλο καί μεγαλύτερη δυνατότητά του νά ἐπηρεάζει τὶς ἀποφάσεις γύρω ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐθνικὰ πολιτικὰ καί κοινωνικὰ προβλήματα, γιὰ νά προσεγγίσει περισσότερο στὰ κέντρα πού παίρνονται αὐτὲς οἱ ἀποφάσεις, γιὰ νά ὑποχρεωνοῦνται ὄλο καί περισσότερο, στὴν πορεία, νά ἀναγνωρίζουν ὄλοι ὅτι καμιά λύση δέν μπορεῖ νά περάσει χωρὶς τὴ λαϊκὴ συγκατάθεση.

Πραγματικὰ, στὴ σημερινὴ Ἑλλάδα, ὅπως διαμορφώθηκε μέσα ἀπὸ τὴν ἐφτάχρονη δικτατορία, τὸν ἀντιδικτατορικὸ ἀγῶνα, τὸ Πολυτεχνεῖο, τὴν κυπριακὴ τραγωδία, τοὺς διεκδικητικούς καί δημοκρατικούς ἀγῶνες τοῦ λαοῦ, τὴ γενικότερη πορεία ἀπὸ τὴ μεταπολίτευση, καμιά λύση δέν μπορεῖ νά εἶναι ἀποτελεσματικὴ καί βιώσιμη, καμιά λύση δέν μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ ἂν δέν ἔχει τὴ λαϊκὴ συναίνεση. Ἡ ὄλο καί εὐρύτερη συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ καί τῶν κοινωνικῶν του ὀργανώσεων καί ἡ ὄλο καί μεγαλύτερη ἐπίδρασή

του στην έπεξεργασία τών αποφάσεων, έστω και μέ τις πολύ περιορισμένες δυνατότητες πού υπάρχουν σήμερα για την ύλοποίηση αυτού του αίτήματος, δίνει μια κατεύθυνση μέσα από την όποία οι δεξύτερες κοινωνικές συγκρούσεις μπορούν νά οδηγούν όχι σέ άδιέξοδα ή σέ καταστροφικές ρήξεις, πού μπορούν νά τις αξιοποιήσουν για τά σχέδιά τους οι έχθροί τής Δημοκρατίας και του έθνους, αλλά σέ θετικές λύσεις πρós θφελος του λαού, πού στερεώνουν τις κακτικές του και οδηγούν πρós τά μπρός.

Αυτό προϋποθέτει την αγωνιστική συσπείρωση τόσο πλατιών δυνάμεων γύρω από τέτοιες λύσεις ώστε οι δυνάμεις τής δεξιάς πού άσκούν την έξουσία και ή εργοδοσία νά υποχρεωθούν νά τις συζητήσουν και νά είναι δύσκολο νά τις άπορρίψουν.

Πιστεύουμε πώς μια τέτοια πολιτική όχι μόνο μπορεί νά δώσει σωστή κατεύθυνση στους λαϊκούς άγώνες και νά τους κάνει αποτελεσματικούς αλλά και νά επιτρέψει τή νικηφόρα αντιμετώπιση τών αντιδραστικών δυνάμεων δημιουργώντας ταυτόχρονα τις προϋποθέσεις για την άλλαγή του συσχετισμού τών δυνάμεων, για την άφάιρση του μονοπωλίου τής έξουσίας από τή δεξιά και για την ανάδειξη κυβερνήσεων δημοκρατικής συνεργασίας, γιατί μόνο αυτές μπορεί νά έξασφαλίσουν τή δημοκρατική διέξοδο τής χώρας από την πολύμορφη κρίση τής.

Τό ΚΚΕ έσωτερικού στηριγμένο στις πίο πάνω εκτιμήσεις προτείνει στόν έλληνικό λαό, σ' όλους τούς εργαζομένους, άσχετα από ιδεολογικές και πολιτικές διαφορές, στά δημοκρατικά πολιτικά κόμματα, κι άκόμα στις κινήσεις για τή δημοκρατία και την ειρήνη, στις δημοκρατικές οργανώσεις τής νεολαίας και γυναικών, στις συνδικαλιστικές, τις άλλες επαγγελματικές, συνεταιριστικές και κοινωνικές οργανώσεις του λαού, στά όργανα τής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για τά προβλήματα πού τούς άφορούν, τό άκόλουθο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΔΙΕΞΟΔΟΥ:

"Άμεσα:" Έπεξεργασία και διατύπωση από όλες αυτές τις δημοκρατικές πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις προγραμμάτων πάλης στό παραπάνω πνεύμα τών θετικών λύσεων, για την αντιμετώπιση τόσο τών γενικών πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων και την προώθηση τών διαρθρωτικών άλλαγών πού έχει ανάγκη ή χώρα όσο και για τή λύση τών ειδικών προβλημάτων σέ κάθε κοινωνικό στρώμα, στους επιμέρους γεωγραφικούς χώρους όπως και σέ κάθε συγκεκριμένο τόπο δουλειάς.

Συντονισμένος άγώνας μέ θάση τά ώριμα αυτά αίτήματα και άσκηση πίεσης στην κυβέρνηση τής Ν.Δ. και την εργοδοσία για την άπόσπαση συγκεκριμένων λύσεων. Μέ τον τρόπο αυτό όχι μόνο θά αντιμετωπιστούν επείγοντα και ζωτικά προβλήματα του λαού και τής χώρας, αλλά ταυτόχρονα θά προωθείται ή πλατιά όργάνωση του λαού στις συνδικαλιστικές επαγγελματικές, συνεταιριστικές και άλλες κοινωνικές οργανώσεις του, θά δημιουργείται ένας καινούργιος συσχετισμός δυνάμεων υπέρ τής συνολικής δημοκρατικής διεξόδου από την κρίση πού δοκιμάζει ή χώρα.

Στις εκλογές : Κοινός ή παράλληλος άγώνας στις εκλογές για νά χάσει ή δεξιά την πλειοψηφία στην Βουλή. Ίδιαίτερα, για νά συντριβεί ή φασιστική δεξιά και ή άκροδεξιά πτέρυγα τής Ν.Δ. Για νά άποσπάσουν οι δυνάμεις τής δημοκρατικής αντιπολίτευσης όσο γίνεται περισσότερες θέσεις σέ θάρος τής δεξιάς. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, όπως και γενικότερα για τον εκδημοκρατισμό τής πολιτικής ζωής και την όμαλή τής εξέλιξη, ιδιαίτερη σημασία έχει ο άγώνας για την καθιέρωση του εκλογικού συστήματος τής άπλης αναλογικής.

Μετά τή Δημοκρατική Νίκη : Σχηματισμός κυβέρνησης δημοκρατικής συνεργασίας, τής μιας ή τής άλλης μορφής, μετά τή νίκη τών δημοκρατικών δυνάμεων, στή θάση ενός κοινά άποδεκτού προγράμματος από τό ευρύτερο δυνατό φάσμα δημοκρατικών δυνάμεων πού θά ήθελαν νά συνεργαστούν. Πολύμορφη και δραστήρια στήριξη τής εφαρμογής του προγράμματος στις λαϊκές μάζες και στις κοινωνικές οργανώσεις.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΑΜΕΣΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΔΙΕΞΟΔΟΥ

Τή στιγμή αυτή, τόσο τά δημοκρατικά πολιτικά κόμματα τής Άντιπολίτευσης, οι δημοκρατικές και άλλες κινήσεις όσο και οι συνδικαλιστικές, επαγγελματικές, συνεταιριστικές και άλλες κοινωνικές οργανώσεις, τά κινήματα τών γυναικών και τής νεολαίας κ.ά. προβάλλουν ήδη μια σειρά στόχους και αίτήματα για την αντιμετώπιση τών άμεσων γενικών προβλημάτων τής χώρας καθώς και τών ειδικών προβλημάτων τών διαφόρων κοινωνικών στρωμάτων.

Τό ΚΚΕ έσωτερικού, παίρνοντας ύπόψη ότι υπάρχουν σέ όλα αυτά τά προγράμματα πάλης σημαντικά κοινά σημεία, πού άποτελούν τή θάση για νά άνευρεθούν έποικοδομητικές, θετικές λύσεις για τά διάφορα προβλήματα, προτείνει τούς παρακάτω στόχους για την περίοδο ως τις έρχόμενες κοινοβουλευτικές εκλογές. Αυτοί δέν άποτελούν τό πρόγραμμα του ΚΚΕ έσωτερικού. Περιέχουν όμως κοινά σημεία, σημεία σύγκλισης και συνθέτουν ό,τι κατά την κρίση του είναι ώριμο στην κοινή συνείδηση, ό,τι θά μπορούσε νά υιοθετηθεί σαν πρακτική και άμεση επιδίωξη από τό μεγαλύτερο δυνατό φάσμα τών δημοκρατικών πολιτικών δυνάμεων και από τις πολιτικές μάζες τών εργαζομένων, άσχετα από ιδεολογικές διαφορές και άπώτερος πολιτικούς στόχους, και θά μπορούσε νά οδηγήσει σ' ένα πλατύ ένωτικό άγώνα για θετικές λύσεις για τό κάθε αντίστοιχο πρόβλημα και τελικά για τή θετική υπερνίκηση τών άξιεξόδων και για μια Δημοκρατική Διέξοδο από τή σημερινή κρίση. Οι προτάσεις μας για τά διάφορα προβλήματα, πού σέ κάθε περίπτωση επιδέχονται τροποποιήσεις και συμπληρώσεις, δέν περιέχουν λεπτομερειακές λύσεις αλλά γενικές κατευθύνσεις και ένδεικτικά αίτήμα-

τα αιχμής. Γιατί πιστεύουμε ότι η έπεξεργασία δλοκληρωμένων λύσεων πρέπει να είναι έργο όλων των δημοκρατικών πολιτικών δυνάμεων και των αντίστοιχων σε κάθε χώρο κοινωνικών φορέων, συνδικαλιστικών και άλλων λαϊκών οργανώσεων, που πρέπει να έπεξεργαστούν πιο συγκεκριμένα προγράμματα και δλοκληρωμένες λύσεις για όλα τα προβλήματα (π.χ. στην οικονομική και εισοδηματική πολιτική, στην Αυτόδιοίκηση, στην Παιδεία, στα προβλήματα ύγείας, συγκοινωνιών, στέγης, αποχέτευσης, καταστροφής και μόλυνσης του περιβάλλοντος, στα προβλήματα των γυναικών και της νεολαίας κ.ά.).

I. Έξωτερική πολιτική, υπεράσπιση της άκεραιότητας και ένιςχυση της ανεξαρτησίας της χώρας

Πολιτική φιλίας και συνεργασίας με άμοιβαίο όφελος προς όλες τις κατευθύνσεις. Διεύρυνση των σχέσεων με τις σοσιαλιστικές και αδέσμευτες χώρες. "Όχι έπάνοδο στο στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ. Άπομάκρυνση των πυρηνικών θάσεων. Πρωτοβουλίες στο Βαλκανικό και Μεσογειακό χώρο, για διμερή και πολυμερή συνεργασία σε όλα τα επίπεδα, για ζώνες ειρήνης. Λύση του Κυπριακού σύμφωνα με τη διακηρυγμένη πολιτική των έθνικών και δημοκρατικών δυνάμεων της Κύπρου, στα πλαίσια των αποφάσεων του ΟΗΕ, με θάση τό σεβασμό στην άρχή της ανεξαρτησίας, έδαφικής άκεραιότητας και κυριαρχίας και στην αδέσμευτη τοποθέτησή της. Στο Αιγαίο, καμιά ύποχώρηση από τό ύφιστάμενο σήμερα διεθνές νομικό - πολιτικό καθεστώς. Καμιά ύποχώρηση σε θάρος της ένότητας του έλληνικού χώρου και της άμυντικής ικανότητας της χώρας. Νά κρατηθούν τά Βαλκάνια και ή χώρα μας έξω από τις έπικίνδυνες διεθνείς έξελίξεις. Γενικότερη συμβολή της χώρας μας στην ύφεση, την ειρήνη και τη συνεργασία των λαών και για μιά νέα διεθνή τάξη πραγμάτων, περισσότερο δημοκρατική και δίκαιη ύπέρ των άναπτυσσόμενων χωρών.

Για τό πρόβλημα της ένταξης στην ΕΟΚ

Άνεξάρτητα από την καταρχήν τοποθέτηση του κάθε κόμματος ύπέρ ή κατά της ένταξης, έπιβάλλεται από τά ίδια τά πράγματα ή συντονισμένη πάλη των δημοκρατικών δυνάμεων:

α. Για τη θελτίωση των όρων ένταξης, με κινητοποίηση σε πρώτη γραμμή των θυγόμενων στρωμάτων. Για την υπεράσπιση των έθνικών συμφερόντων και των κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας.

β. Για την προετοιμασία της χώρας με σειρά άναγκαίες διαρθρωτικές αλλαγές και δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις στην οικονομία, βιομηχανία, γεωργία, στην έργατική και κοινωνική πολιτική, στη νομοθεσία, στη Διοίκηση, στην Τοπική Αυτόδιοίκηση, στην Παιδεία, γενικότερα στο κράτος και στους θεσμούς, που θά άνεθάσουν τη στάθμη της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής και πολιτιστικής άνάπτυξης και θά της έπιτρέψουν νά άντιμετωπίσει από καλύτερες

θέσεις την ένταξη. (με τις άρνητικές πλευρές της και τά πλεονεκτήματά της).

γ. Για μιά συντονισμένη πάλη με όλες τις έργατικές και δημοκρατικές δυνάμεις της ΕΟΚ, ένάντια στις αντιδραστικές και αντιδημοκρατικές τάσεις της ΕΟΚ, για τόν έκδημοκρατισμό της και για τη συμβολή της στην ύπόθεση της ειρήνης. Για την μετατροπή της ΕΟΚ σε Εύρώπη των έργαζομένων.

II. Στερέωση και διεύρυνση της Δημοκρατίας

I. Άποχουντοποίηση και έκδημοκρατισμός των Ένόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Άσφαλείας και όλου του κράτους

— Άποχουντοποίηση και έκδημοκρατισμός σε όλα τά βασικά κλειδιά διοίκησης των Ε.Δ., στους μηχανισμούς προαγωγών, στη διοίκηση, τά προγράμματα και στους κανονισμούς των σχολών των Ε.Δ. (Ευέλπιδων, Πολέμου, Έθνικής Άμύνης), στους στρατιωτικούς κανονισμούς.

— Πλήρης άσκηση πολιτικού έλέγχου από την κυβέρνηση και τη Βουλή στις Ε.Δ. και Σ.Α., σε συνδυασμό με όλα τά άναγκαία νομοθετικά και άλλα μέτρα έκδημοκρατισμού των Ε.Δ. Περιορισμός της στρατιωτικής θητείας.

— Άποκλεισμός έπεμβάσεων των ΗΠΑ - ΝΑΤΟ στις Ε.Δ., τά Σ.Α. και τις μυστικές ύπηρεσίες με διάφορα προσήματα.

— Σαφής καθορισμός των άρμοδιοτήτων των Σ.Α., με παράλληλο έλεγχο των δικαστικών άρχων. Άπαγόρευση νομοθετικά των θασανισμών. Δικαίωμα νά συνδικαλίζονται οι ύπηρετούντες στα Σ.Α. Διάλυση των ΤΕΑ.

— Άνοιγμα του φακέλου της Κυπριακής προδοσίας.

— Άποχουντοποίηση και έκδημοκρατισμός, ιδιαίτερα στους τομείς της Δικαιοσύνης, Παιδείας, Μέσων πληροφόρησης.

— Άποκομματικοποίηση και έκδημοκρατισμός της ΕΡΤ με ένσωμάτωση και της ΥΕΝΕΔ. Νά διευθύνεται από έπιτροπή με έκπροσώπηση των κομμάτων και των οργανώσεων δημοσιογράφων, καλλιτεχνών και πνευματικών ανθρώπων, πράγμα που θά έπιτρέπει και την ποιοτική θελτίωση των προγραμμάτων που είναι άπαράδεχτα χαμηλή.

— Άποχουντοποίηση, έκδημοκρατισμός, αναδιοργάνωση και έκσυγχρονισμός όλων των τομέων της Διοίκησης, μαζί και άποκέντρωσή της, με την ένεργό συμμετοχή των Δ.Υ. και των ύπαλλήλων των δημοσίων έπιχειρήσεων.

— Κατάργηση των κάθε μορφής πιστοποιητικών κοινωνικών φρονημάτων.

— Ειδικά μέτρα άποτροπής των ρουσφετολογικών διορισμών και παγιοποίηση κανόνων και αξιολογικών κριτηρίων πρόσληψης στις δημόσιες ύπηρεσίες. Θέσπιση ειδικής διακομματικής κοινοβουλευτικής έπιτροπής για τόν έλεγχο της έφαρμογής αυτών των κανόνων από τις έκάστοτε κυβερνήσεις.

2. Συνδικαλιστικές ελευθερίες και δημοκρατία στο εργοστάσιο

Οί συνδικαλιστικές ελευθερίες και γενικότερα τά δημοκρατικά δικαιώματα των εργαζομένων αποτελούν στην εποχή μας και για τή χώρα μας ένα από τά κύρια θεμέλια τής δημοκρατίας. Γι' αυτό και πρέπει νά συγκεντρώνουν τήν ιδιαίτερη προσοχή του λαού και των δημοκρατικών δυνάμεων.

Κατευθυντήρια γραμμή: ανεξάρτητα, αυτόνομα, ταξικά, δημοκρατικά και ένωτικά συνδικάτα. Κατάργηση του κρατικού παρεμβατισμού, σ' όλες τές μορφές του, στή ζωή, στή δράση των συνδικάτων και ιδιαίτερα τής εργοδοτικής και κυβερνήτικης εξάρτησης κάθε μορφής, μέ τήν κατάργηση όλων των θεσμών πού είναι φορείς της στο συνδικαλιστικό κίνημα (ΟΔΕΠΕΣ, Έργατική Έστία, Ταμείο συντάξεων συνδικαλιστικών συνταξιούχων κ.ά.).

— Διασφάλιση τής πλήρους οικονομικής αυτοδυναμίας των συνδικάτων.

— Κατάργηση των άντεργατικών διατάξεων των Ν. 330)75 και 3239)55 και κατοχύρωση του δικαιώματος τής άπεργίας και όλων των δημοκρατικών μορφών πάλης των εργαζομένων καθώς και του δικαιώματος των ελεύθερων συλλογικών συμβάσεων. Έκδημοκρατισμός όλων των νομοθετημάτων και κανονισμών πού φαλκιδεύουν τά συνδικαλιστικά δικαιώματα, στά πλαίσια μιās δημοκρατικής άναμόρφωσης τής εργατικής και σωματειακής νομοθεσίας.

— Κατάργηση των αντιδημοκρατικών καταστατικών των συνδικάτων. Πλήρης νομοθετική προστασία των συνδικαλιστικών στελεχών.

— Κατοχύρωση τής αυτοδιοίκησης του ΙΚΑ, των ασφαλιστικών ταμείων, του οργανισμού εργατικής κατοικίας και κάθε οργανισμού πού διαχειρίζεται πόρους των εργαζομένων και παρέχει υπηρεσίες σ' αυτούς, από τους ίδιους τους εργαζομένους, μέ τή συγκρότηση των διοικήσεων τους από πλειοψηφία αίρετων εκπροσώπων των εργαζομένων.

— Κατοχύρωση και διεύρυνση των δημοκρατικών και συνδικαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων στο εργοστάσιο - έπιχείρηση και συγκεκριμένα τής συνδικαλιστικής δραστηριότητας σέ κάθε έπιχειρηματική μονάδα.

— Ειδικότερα, ψήφιση του νομοσχεδίου για τήν καθιέρωση των αίρετων συμβουλίων προσωπικού στα εργοστάσια, έπιχειρήσεις και πλοία, μέ ουσιαστικές άρμοδιότητες στή ρύθμιση θεμάτων όπως κανονισμοί, όροι εργασίας, πόστο δουλειάς, θάρδιες, συνθήκες δουλειάς, μέτρα υγείας, μόλυνση περιβάλλοντος, προσλήψεις, άπολύσεις, έφαρμογή εργατικής νομοθεσίας και μέ δικαίωμα ενημέρωσής τους για τήν οικονομική πορεία τής έπιχείρησης.

— Ψήφιση τής Διεθνούς Σύμβουσης 135 και των συστάσεων 143 του Δ. Γραφείου Έργασίας.

3. Ένίσχυση και διεύρυνση του ρόλου του Κοινοβουλίου

— Νά διευρυνθούν οί άρμοδιότητες του Κοινοβουλίου σέ θάρος του συγκεντρωτισμού και αυταρχισμού του σημερινού κράτους. Σύ-

σταση κοινοβουλευτικών έπιτροπών έλέγχου τής νομιμοφροσύνης των Ε.Δ., των Σ.Α. των μυστικών υπηρεσιών. Έλεγχος των δαπανών για τήν Έθνική Άμυνα.

— Τροποποίηση και έκδημοκρατισμός του Κανονισμού τής Βουλής και τής λειτουργίας της, πού νά έπιτρέπει σέ όλα τά κόμματα νά μετέχουν σέ όλες τές δραστηριότητες του Κοινοβουλίου. Όπως έπίσης νά έπιτρέπει τήν άμεση συζήτηση στή Βουλή πολιτικών και λαϊκών θεμάτων ζωτικού και άμεσου ενδιαφέροντος.

4. Κατάργηση των αντιδημοκρατικών διατάξεων για τον τύπο και κατοχύρωση τής ελευθερίας του τύπου

5. Ουσιαστικοποίηση τής Αυτοδιοίκησης - Δημοκρατική άποκέντρωση

— Άλλαγή τής σημερινής συγκεντρωτικής δομής του κράτους, έκσυγχρονισμός και δημοκρατική άποκέντρωση τής διοίκησης, μέ κύριο φορέα τά όργανα τής Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

— Παραχώρηση ουσιαστικών άρμοδιοτήτων (διοικητικών, οικονομικών, πολιτιστικών) στους δήμους και κοινότητες, μέ ταυτόχρονη έξασφάλιση των αναγκαίων οικονομικών μέσων για τήν εκπλήρωση του ρόλου τους και για τήν προώθηση τοπικών, αναπτυξιακών, κοινωνικών και πολιτιστικών προγραμμάτων.

— Κατάργηση του άσφυκτικού προκαταρκτικού έλέγχου του Νομάρχη. Καθιέρωση, σύμφωνα και μέ τή συνταγματική έπιταγή, άμεσα αίρετων όργάνων δευτέρου (και στήν πορεία και τρίτου) βαθμού Αυτοδιοίκησης, πού νά μετατραπούν σέ κύριους φορείς τής περιφερειακής ανάπτυξης και τής διοικητικής άποκέντρωσης.

— Μετατροπή τής ΚΕΔΚΕ σέ έπιτελικό και συντονιστικό όργανισμό, για τή διασφάλιση και προαγωγή του θεσμού τής Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τήν προώθηση τής περιφερειακής ανάπτυξης.

6. Κατάργηση των αντιδημοκρατικών νόμων - Έκδημοκρατισμός τής νομοθεσίας

— Κατάργηση και τροποποίηση των αντιδημοκρατικών νόμων και διαταγμάτων. Ειδικότερα του «περί καταστάσεως πολιορκίας», του «άντιτρομοκρατικού», των άντεργατικών, του νομοσχεδίου περί Τύπου.

— Άναγνώριση τής Έθνικής Άντίστασης.

— Πλήρης και όριστική λύση του προβλήματος των πολιτικών προσφύγων.

7. Για τά δικαιώματα των γυναικών

— Έκσυγχρονισμός τής νομοθεσίας για τήν έξασφάλιση πλήρους ισότητας δικαιωμάτων των γυναικών σέ όλα τά πεδία (πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, οικογενειακό), τής προστασίας τής μητρότητας, των δικαιωμάτων των νέων γυναικών. Καθιέρωση του πολιτικού γάμου και του αυτόματου διαζυγίου. Ριζική άναθεώρηση του

Ἄστικου Κώδικα πρὸς τὶς παραπάνω κατευθύνσεις.

— Δημιουργία δυνατοτήτων γιὰ τὴν δλόπλευρη καὶ αὐτόνομη ἀνάπτυξη τῆς γυναικείας προσωπικότητας μέσα ἀπὸ τὴν οἰκογένεια, τὸ σχολεῖο, τὴν κοινωνία, μὲ νομοθετικά καὶ ἄλλα μέτρα καὶ μὲ τὴν ἀνάλογη καλλιέργεια τῶν κατευθύνσεων αὐτῶν μέσα ἀπὸ τὴν Παιδεία καὶ τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης.

8. Γιὰ τὰ δικαιώματα τῆς νεολαίας

— Νομοθετικά καὶ διοικητικά μέτρα γιὰ τὴ διασφάλιση τῶν δικαιωμάτων τῆς νεολαίας στὴ μόρφωση, στὴν ἐπαγγελματικὴ ἀποκατάσταση, στὴ δουλειά, στὸν ἐλεύθερο χρόνο καὶ στὸν πολιτισμὸ.

— Ἐξασφάλιση δωρεάν, ἀνανεωμένης καὶ δημοκρατικῆς ἐκπαίδευσης σὲ ὅλους τοὺς νέους. Κατοχύρωση τῆς 9χρονης ὑποχρεωτικῆς ἐκπαίδευσης.

— Κατάργηση τῶν τεχνητῶν ἐξεταστικῶν φραγμῶν. Καθιέρωση οὐσιαστικοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ.

— Ἐξασφάλιση ἴσης ἀμοιβῆς γιὰ ἴση δουλειά στους νέους ἐργαζομένους καὶ τῆς ἐξάωρης ἐργασίας γιὰ τοὺς ἐργαζόμενους μαθητές - σπουδαστές, μὲ εἰδικές ἄδειες στὶς ἐξεταστικὲς περιόδους.

— Ἐφαρμογὴ καὶ διεύρυνση τῶν διατάξεων γιὰ τὴν προστασία τῶν ἀνήλικων ἐργαζομένων ἀπὸ τὴν ὑπερεκμετάλλευση καὶ τὶς ἀνθυγιεινὲς συνθηκὲς ἐργασίας.

— Ἐνίσχυση τῶν Δήμων γιὰ τὴν ἴδρυση καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς δραστηριότητος νέων δημοτικῶν κέντρων νεότητος καὶ δημοτικῶν πνευματικῶν κέντρων.

— Μείωση τῆς στρατιωτικῆς θητείας καὶ θελτίωση τῶν συνθηκῶν διαβίωσης στὸ στρατό. Ἐκδημοκρατισμὸς τῶν σχέσεων στρατιώτη καὶ θαυμοφόρων. Ἐκδημοκρατισμὸς τῆς στρατιωτικῆς ἐκπαίδευσης. Παραγωγικὴ ἀξιοποίηση τοῦ χρόνου τῆς θητείας πρὸς ὄφελος τῶν στρατευμένων νέων.

— Ἀναμόρφωση τῶν διατάξεων πού ρυθμίζουν τὶς οἰκογενειακὲς σχέσεις παιδιῶν καὶ γονιῶν.

— Ριζικὴ ἀναδιάρθρωση τῶν σωφρονιστικῶν συστημάτων καὶ θεσμῶν πού ἀφοροῦν τοὺς ἀνήλικους.

— Θέσπιση τῆς ἐνηλικίωσης καὶ τοῦ δικαιώματος ψήφου ἀπὸ τὰ 18 καὶ ἐκλογῆς ἀπὸ τὰ 21.

9. Σύνταγμα

— Ἐπισήμανση ἀπὸ σήμερα τῶν ἄρθρων καὶ διατάξεων τοῦ Συντάγματος πού πρέπει νὰ ἀναθεωρηθοῦν πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς στερέωσης καὶ διεύρυνσης τῆς Δημοκρατίας, τῆς Ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου.

III. Οἰκονομικὴ πολιτικὴ

Ἡ σημερινὴ οἰκονομικὴ κατάσταση εἶναι κρίσιμη ἐξαιτίας τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς, πού χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ἔλλειψη στα-

θερῶν ἀναπτυξιακῶν στόχων, τὴν προσπάθεια ἐπιβολῆς μονόπλευρης λιτότητας στους ἐργαζομένους, τὶς παραχωρήσεις στὸ μεγάλο κεφάλαιο καὶ αὐτοσχεδιασμούς. Ἡ πολιτικὴ αὕτη, πού ἐπιπλέον εἶναι ἀπαράδεκτη ἀπὸ τοὺς ἐργαζομένους καὶ τελικὰ ἀνεφάρμοστη, ὅπως εἶναι φυσικό, ἀπέτυχε. Ἔτσι δημιουργεῖται ἀδιέξοδος στὴν οἰκονομία τῆς χώρας. Ὁ πληθωρισμὸς παίρνει πιά ἀνησυχητικὲς διαστάσεις, οἱ βιομηχανικὲς ἐπενδύσεις μειώνονται γιὰ πέμπτο χρόνο, σὲ μιὰ περίοδο πού ἐπιβάλλεται ἐπιτάχυνση τῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης μὲ τὴν ἔνταξη στὴν ΕΟΚ. Τὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα πέφτει. Προβάλλει ὁ κίνδυνος τῆς ἀνεργίας. Καὶ ὅλα αὐτὰ μέσα σὲ συνθηκὲς γενικότερης οἰκονομικῆς κρίσης, στασιμότητος, πληθωρισμοῦ καὶ ἐνεργειακῆς κρίσης τοῦ καπιταλισμοῦ. Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἡ υἱοθέτηση μιᾶς ἄλλης, συγκεκριμένης στρατηγικῆς πού θὰ παίρνει ὑπ' ὄψη τῆς τὰ συμφέροντα τοῦ συνόλου, πού θὰ ἐπιτρέψει θετικὴ ὑπερνίκηση τοῦ ἀδιεξόδου στὸ ὅποιο ὁδηγεῖται ἡ χώρα ἀπὸ τὴν κυβερνητικὴ πολιτικὴ καὶ πού θὰ ἐξασφαλίσῃ ἔτσι τὴν πιὸ πλατιά συναίνεση τοῦ λαοῦ. Καὶ αὕτη, ἀπὸ τὴ μιὰ πλευρά, πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζει τὰ ἄμεσα ὀξύτατα προβλήματα (πληθωρισμὸς, τιμές, ἀμοιβές) πού ὁδηγοῦν σὲ μιὰ μεγάλη οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ κρίση καὶ, ταυτόχρονα, νὰ θέτῃ τὶς θάσεις γιὰ μιὰ ὀλοκληρωμένη καὶ προγραμματισμένη ἀντιμετώπιση τοῦ συνόλου τῶν προβλημάτων τῆς οἰκονομίας.

1. Ἄμεσα μέτρα

α) Ἀμοιβές τῶν ἐργαζομένων

Σὲ καμιὰ περίπτωση δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀνεκτὴ ἡ μείωση τοῦ πραγματικοῦ εἰσοδήματος τῶν ἐργαζομένων πού ἐπιχειρεῖ ἡ κυβέρνησις μὲ τὴ φειτικὴ τῆς εἰσοδηματικῆς πολιτικῆς.

Πρέπει σὲ πρώτη γραμμὴ νὰ διατηρηθεῖ ἡ ἀγοραστικὴ δύναμη τῶν μισθῶν, τῶν ἡμερομισθίων καὶ τῶν συντάξεων. Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται νὰ καθιερωθεῖ ἡ αὐτόματη τιμαριθμικὴ προσαρμογὴ, μὲ θάση ἕνα τιμάρημο ἐργατικῆς οἰκογένειας κοινῆς ἐμπιστοσύνης, πού θὰ ἐξασφαλίζει τὶς ἀμοιβές καὶ τὶς συντάξεις ἀπὸ τὴ διάθρωση τοῦ πληθωρισμοῦ, καὶ νὰ θεσπιστοῦν ταυτόχρονα ἀνάλογες αὐτόματες προσαρμογές τῶν κατώτερων ἀφορολόγητων ὀρίων. Στὸ μεταξύ, ἐπιβάλλεται νὰ δοθοῦν ἄμεσα σὲ ὅλες τὶς ἀμοιβές αὐξήσεις σὲ τέτοιο ποσοστὸ ὥστε νὰ καλύπτουν τουλάχιστον τὴν ἄνοδο τοῦ κόστους ζωῆς, πού ἤδη ἔχει φτάσει, σύμφωνα μὲ τὰ ἐπίσημα στοιχεία, τὸν ἐτήσιο ρυθμὸ τοῦ 15%. Πέρα ἀπὸ αὐτό, εἶναι ἀναγκαῖο οἱ χαμηλότερες ἀμοιβές — ὄχι μόνον τὰ κατώτατα ἡμερομίσθια — νὰ αὐξηθοῦν κατὰ σημαντικότερο ποσοστὸ ὥστε νὰ ἐξασφαλίζουν θελτίωση τῶν σημερινῶν μισθῶν - μεροκάματων πείνας. Καὶ τὸ ἐπίπεδο τῶν συντάξεων νὰ ἀνεβεῖ ὡς τὸ 80% τῶν ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν.

β) Ἀποτελεσματικὸς ἔλεγχος τῶν τιμῶν

— Νὰ ἐγκαταλειφθεῖ ἡ μυθολογία γιὰ τὴν ἄμεση σχέση αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ πληθωρισμοῦ καὶ νὰ ἐπιβληθεῖ ὁ μόνος οὐσιαστικὸς

Έλεγχος του πληθωρισμού πού είναι: ο έλεγχος στις τιμές και τά κέρδη μαζί με τον έλεγχο για τή διάθεση των πιστώσεων και παράλληλα τό χτύπημα τής φοροδιαφυγής και τής δημόσιας σπατάλης. Τά μέτρα πού αποφασίστηκαν για τόν έλεγχο των τιμών είναι άτολμα, αντιφατικά και περιορισμένα και δέν θά αποδειχθούν αποτελεσματικά άν δέν γίνουν ριζικά, άν δέν στραφούν προς τήν κατεύθυνση των ισχυρών ντόπιων και ξένων μονοπωλίων κι άν δέν συνοδευτούν από τή δημιουργία των κατάλληλων ευκίνητων μηχανισμών πού θά τά εφαρμόσουν.

γ) Έξασφάλιση τής συναίνεσης των εργαζομένων

Καμιά εισοδηματική πολιτική —άκόμα και αυτή πού θά στηριζόταν σε σοβαρά επιχειρήματα— δέν είναι δυνατό νά εφαρμοστεί όταν έχει αποφασιστεί μονόπλευρα από τήν κυβέρνηση, μέ τή μορφή διατάγματος στο όποιο καλούνται όλοι νά συμμορφωθούν. Προϋπόθεση για τήν κατάρτιση μιās εισοδηματικής πολιτικής όπου ορισμένες, καλύτερα άμοιβόμενες κατηγορίες εργαζομένων, αφού θά διασφαλίσουν τήν αγοραστική δύναμη των άμοιβών και συντάξεών τους, θά παραιτούνται από τή διεκδίκηση για φέτος μιās ουσιαστικής θελτίωσης του εισοδήματός τους είναι ή διαπραγμάτευση μέ τους πραγματικούς εκπροσώπους των εργαζομένων και ή ύπεύθυνη δέσμευση τής κυβέρνησης ότι, άπέναντι στις παραχωρήσεις των εργαζομένων, θά εφαρμόσει μιιά οικονομική και δημοσιονομική μαζί και φορολογική και κοινωνική πολιτική πού θά προωθήσει πραγματικά και προς τό ευρύτερο κοινωνικό συμφέρον τή λύση των κρίσιμων προβλημάτων τής οικονομίας. Αυτό επιβάλλει νά έχουν ένα λόγο οι εργαζόμενοι για τίς τιμές, για τή διάθεση των κερδών, για τίς επενδύσεις. Νά λυθούν βασικά θεσμικά αίτήματα των εργαζομένων. Νά μειωθεί ή φορολογική τους άφαιμάξη. Νά θελτιωθούν ουσιαστικά οι κοινωνικές παροχές και ύπηρεσίες (οικογενειακά επιδόματα, κοινωνικές άσφαλίσεις, εργατική κατοικία, παιδικοί σταθμοί, συγκοινωνίες, ψυχαγωγία κλπ.).

2. Οικονομικός προγραμματισμός

Οί δυσκολίες και τά προβλήματα τής ελληνικής οικονομίας —έλλειμματικό έμπορικό ισοζύγιο, έλλειπής χρηματοδότηση, χαμηλή άπόδοση του δημόσιου τομέα, διάρθρωση των επενδύσεων, τής παραγωγής και τής άπασχόλησης, ύπερδιογκωμένες ύπηρεσίες κλπ.— είναι άποτελεσματικά τής διαδικασίας τής έξαρτημένης και στρεβλής ανάπτυξης πού άκολουθήθηκε.

Είναι άναγκαίο νά αντιμετωπισθούν όχι ασύνδετα και άποσπασματικά τό καθένα αλλά συνολικά, μέ κύριο στόχο τήν επιτάχυνση τής ανάπτυξης, μέ ταυτόχρονη καταπολέμηση του πληθωρισμού. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει νά καταρτισθεί ένα πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης στα πλαίσια του όποιου θά εντάσσονται συστηματικά τά διάφορα μέτρα τής οικονομικής πολιτικής.

Βασικά στοιχεία ενός τέτοιου προγράμματος πρέπει νά είναι:

— Η δραστηριοποίηση των δημόσιων επενδύσεων σε τομείς στρατηγικής σημασίας για τήν οικονομική ανάπτυξη (ένέργεια, όρυκτός πλούτος, βιομηχανία κεφαλαιουχικού έξοπλισμού, έργα ύποδομής).

— Ένισχυση των ιδιωτικών επενδύσεων στη βάση συγκεκριμένων σχεδίων, πού θά κατευθύνονται στους κλάδους πού θά έχουν έπισημανθεί στο πρόγραμμα σαν οι πιο άναγκαίοι για τήν οικονομική ανάπτυξη.

— Βελτίωση του συστήματος χρηματοδότησης, πού θά λειτουργεί μέ βάση άναπτυξιακά κριτήρια, όπως θά έχουν όρισθεί στο πρόγραμμα.

— Μεγάλες επενδύσεις στη γεωργία μέ έγγειοβελτιωτικά έργα. Ένισχυση των συνεταιριστικών δραστηριοτήτων στη γεωργία, μέ στόχο νά μετατραπούν οι αυτοδιοικούμενοι συνεταιρισμοί σε κύριο παράγοντα για τήν παραγωγή, διακίνηση, έμπορία, βιομηχανική έπεξεργασία και έξαγωγή των άγροτικών προϊόντων.

— Ένισχυση κάθε είδους κοινοπραξιών των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στη βιομηχανία και στις επιχειρήσεις, ώστε νά θελτιωθεί ή άπόδοσή τους σε δραστηριότητες άναπτυξιακές.

— Προγραμματισμένη ένισχυση των έξαγωγών.

— Έκδημοκρατισμός, έκσυγχρονισμός και θελτίωση τής άπόδοσης των κρατικών ύπηρεσιών στον τομέα τής οικονομίας.

Η προώθηση των στόχων ενός προγράμματος οικονομικής ανάπτυξης προϋποθέτει τήν ουσιαστική συμμετοχή των εκπροσώπων των εργαζομένων, των άγροτών, των βιοτεχνών κλπ. στην κατάρτιση του προγράμματος και στον έλεγχο τής εφαρμογής του.

Ειδικά μέτρα για τους άγρότες

— Ειδικά μέτρα για τή μεταβατική περίοδο ένσωμάτωσης στην ΕΟΚ, για τή θετική αντιμετώπιση των νέων προβλημάτων τής άγροτικής οικονομίας και των άγροτών.

— Καθορισμός των τιμών των άγροτικών προϊόντων στο χωριό μέ βάση τό κόστος παραγωγής σύν ένα λογικό κέρδος. Ίκανοποίηση των αίτημάτων των άγροτών για τίς εισοδηματικές ένισχύσεις, τήν επιδότηση των μέσων παραγωγής, τήν άσφάλισή τους από τίς θεομηνίες και καταστροφές, για τήν άνύψωση των συντάξεων και τήν πλήρη ίατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, για τήν επέκταση τής Κοινωνικής Πρόνοιας στο χωριό και για τήν πολιτιστική τους ανάπτυξη.

Για τά μεσαία στρώματα

— Ειδικά μέτρα φορολογικής άνακούφισης των μεσαίων στρωμάτων. Πιστωτικές ευκολίες. Μέτρα για τήν επαγγελματική στέγη. Τιμαριθμική άναπροσαρμογή των έμπορικών μισθωμάτων και επιδότηση τής αύξησης προκειμένου για συνεταιριστικές κοινοπραξίες.

Δημοσιονομική πολιτική

Ἐπιβάλλεται ἀναμόρφωση τοῦ προϋπολογισμοῦ τόσο στό σκέλος τῶν δαπανῶν ὅσο καί στό σκέλος τῶν ἐσόδων, καθῶς καί μιᾶ δημοκρατική μεταρρύθμιση τῆς φορολογίας ἔτσι ὥστε νά ἐξυπηρετηθοῦν οἱ στόχοι τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς: οἰκονομική ἀνάπτυξη ἰσορροπη καί πρὸς ὄφελος τοῦ συνόλου, ἀντιμετώπιση τοῦ πληθωρισμοῦ, κοινωνική καί ἐκπολιτιστική ἀνάπτυξη.

Εἶναι φανερό ὅτι ἡ προσαρμογή μας στίς συνθήκες τῆς ΕΟΚ συνεπάγεται ἕνα σημαντικό οἰκονομικό κόστος, μιᾶ πού ἐπιβάλλει αὔξηση τῶν κρατικῶν ἐπενδύσεων καί ἐνίσχυση τῶν παραγωγικῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων. Ἐξάλλου, ἡ στάθμη τῶν ἄμεσων κοινωνικῶν παροχῶν πρέπει νά ἀνεβῆ, γιά νά ἐξασφαλιστεῖ ἕνα ἀνεκτό ἐπίπεδο ζωῆς σέ ὅλο τόν πληθυσμό.

Ἡ ἱκανοποίηση τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν (ὑγεία, παιδεία, συγκοινωνίες, κατοικία) πρέπει νά θελτιωθεῖ οὐσιαστικά.

Ἀπαιτεῖται γενικά μιᾶ οὐσιαστική παρέμβαση τοῦ κράτους καί στήν ἀνάπτυξη καί στή θελτίωση τῶν συνθηκῶν ζωῆς, πού γιά νά εἶναι ἀποτελεσματική προϋποθέτει καλύτερη ὀργάνωση, ἐκδημοκρατισμό καί παράλληλα ὑψηλή χρηματοδότηση.

Αὐξημένες κρατικές δαπάνες ἀναπτυξιακές καί κοινωνικές δέν σημαίνουν πληθωρισμό. Ἰδιαίτερα ἐφόσον αὐτή ἡ οἰκονομική καί κοινωνική πολιτική χρηματοδοτεῖται ὄχι ἀπό τήν ἐκδοτική μηχανή ἀλλά ἀπό τά κέρδη πού σήμερα ἀδρανοῦν καί πού μποροῦν καί πρέπει νά μετατραποῦν σέ δημόσια ἔσοδα μέ τόν ἐκδημοκρατισμό τοῦ φορολογικοῦ συστήματος· εἶναι τό ἀποτελεσματικότερο ὄπλο κατά τοῦ πληθωρισμοῦ καί τῆς στασιμότητος. Γιατί καί τήν προσφορά ἀγαθῶν αὐξάνει καί τίς ἀπαιτήσεις γιά αὔξηση τοῦ χρηματικοῦ εἰσοδήματος περιορίζει.

Ἡ αὔξηση τοῦ σκέλους τῶν δαπανῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ θά ἀντιμετωπιστεῖ λοιπόν πρῶτον μέ τήν αὔξηση τοῦ σκέλους τῶν ἐσόδων, μέ τήν καθιέρωση μιᾶς πραγματικά προοδευτικῆς φορολογίας, μέ τή φορολογία τοῦ μεγάλου καί ἰδιαίτερα τοῦ μονοπωλιακοῦ κεφαλαίου καί μέ τό χτύπημα τῆς φοροδιαφυγῆς. Τά πρῶτα ἀνεπαρκῆ μέτρα κατά τῆς φοροδιαφυγῆς ἔχουν δώσει σημαντικά ἀποτελέσματα, ἀλλά εἶχαν ἕνα μονόπλευρο προσανατολισμό. Δέν ἐθίξαν οὐσιαστικά τό μεγάλο κεφάλαιο, ἀλλά περισσότερο τά μεσαία στρώματα. Τά μέτρα αὐτά ἐπιβάλλεται νά τροποποιηθοῦν, σ' ὅποιο σημείο εἶναι ἀδίκαια καί μονομερή, καί νά συμπληρωθοῦν μέ οὐσιαστικά μέτρα περιορισμοῦ τῆς φοροδιαφυγῆς τῶν μονοπωλίων, πού δέν ἐκδηλώνεται θέβαια μέ τήν ἀπόκρυψη πωλήσεων καί τήν περιπτωσιολογία πού ἀναζητοῦν τά τελευταῖα κυβερνητικά μέτρα, ἀλλά μέ τίς ὑπερκοστολογήσεις καί ὑποτιμολογήσεις. Ἀκόμα μέ μέτρα γιά τή σύλληψη καί φορολόγηση τῶν παρασιτικῶν κερδῶν.

Θά ἀντιμετωπιστεῖ δεῦτερον μέ τήν ἐξοικονόμηση πόρων, μέ τήν ἀντιμετώπιση τῆς μεγάλης ἐκτασης σπατάλης τοῦ δημόσιου χρήματος, μέ τήν περιστολή κάθε δαπάνης πού δέν εἶναι παραγωγική, πού δέν ὀδηγεῖ στό μέγιστο δυνατό κοινωνικό ἀποτέλεσμα. Μέ τήν

ἐπιβολή μιᾶς πολιτικῆς λιτότητας στή διάθεση τοῦ δημόσιου χρήματος, μέ τό νοικοκύρεμα τῶν δημόσιων δαπανῶν καί τή θελτίωση τῆς παραγωγικότητος τῆς Διοίκησης, πού εἶναι πολύ χαμηλή, μέ τήν ἀναδιοργάνωση τῶν δημόσιων ἐπιχειρήσεων μέ κριτήριο τήν παραγωγικότητα καί τήν κοινωνική ὠφέλεια.

IV. Παιδεία

— Στά πλαίσια ἑνός προγράμματος Δημοκρατικῆς Διεξόδου ἔχουν κεντρική θέση τά προβλήματα Παιδείας. Ὁ ἐκδημοκρατισμός τῆς Παιδείας, στό περιεχόμενό της, στίς λειτουργίες τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων καί στίς σχέσεις διδασκόντων καί διδασκομένων, ἡ οὐσιαστική δημοκρατική διαπαιδαγώγηση πού θά σχετίζεται ὀργανικά μέ τά θεσμικά οἰκονομικά καί κοινωνικά προβλήματα τοῦ τόπου καί τοῦ σύγχρονου κόσμου εἶναι ὄροι βασικοί γιά τήν ἀποτελεσματικότητα καί τή σταθερότητα ἑνός προγράμματος ἐκδημοκρατισμοῦ τῆς χώρας.

Ἐξάλλου, ἕνας ὀλοκληρωμένος προγραμματισμός γιά τήν οἰκονομική καί κοινωνική ἀνάπτυξη τῆς χώρας πρέπει νά ἐνσωματώνει καί μιᾶ ἀντίστοιχη ἐκπαιδευτική πολιτική, ἡ οἰκονομική βάση τῆς ὁποίας δέν μπορεῖ νά παραμένει στό πολύ χαμηλό ἐπίπεδο τοῦ 2,4% στόν προϋπολογισμό τῆς τελευταίας δεκαετίας. Γι' αὐτό θεωροῦμε ἀπαραίτητα τά παρακάτω μέτρα:

— Δημιουργία Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Παιδείας μέ τή συμμετοχή τοῦ Ὑπουργείου καί ὄλων τῶν φορέων τῶν ἄμεσα ἐνδιαφερομένων κλάδων καί κοινωνικῶν κατηγοριῶν: καθηγητῶν ΕΛΙ, ΕΔΠ, σπουδαστῶν, καθηγητῶν Μέσης καί Κατώτερης Ἐκπαίδευσης καί τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν, δημοσίων καί ἰδιωτικῶν, γονέων καί κηδεμόνων.

— Προώθηση τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρύθμισης, παροχή ὑψηλῆς στάθμης παιδείας, σέ ὅλες τίς βαθμίδες της, μέ σταθερή προώθηση τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ καί τοῦ ἐκδημοκρατισμοῦ της.

— Κατάργηση τοῦ νόμου 815. Ψήφιση ἑνός δημοκρατικοῦ, συγχρονισμένου νόμου - πλαισίου, νέου Καταστατικοῦ Χάρτη Ἀνώτατης Παιδείας. Δημιουργία ἐνιαίου φορέα πανεπιστημιακῶν δασκάλων. Συμμετοχή τῶν σπουδαστῶν καί τοῦ ΕΔΠ στή διοίκηση τῶν ΑΕΙ. Μέτρα γιά τοὺς ἐργαζόμενους σπουδαστές.

— Δημοκρατική ἀναμόρφωση τοῦ προεδρικοῦ διατάγματος 410 γιά τά Λύκεια.

— Ἐκδημοκρατισμός καί ἐκσυγχρονισμός τῆς Μέσης καί Κατώτερης Παιδείας.

— Συμμετοχή τῆς ΟΛΜΕ καί τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας σέ ὅλα τά ὄργανα σχεδιασμοῦ, διοίκησης καί ἐλέγχου τῆς στοιχειώδους καί μέσης παιδείας. Ἐκδημοκρατισμός τοῦ κανονισμοῦ τῶν μαθητικῶν κοινοτήτων.

— Ἀνωτατοποίηση τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας, Σχολῶν Νηπιαγωγῶν.

— Σημαντική ἀνοδος τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν δαπανῶν γιά τήν παιδεία.